

Robert Louis Stevenson

*Dr. Jekyll
& Mr. Hyde*

Cuprins

Povestea porții.....	5
În căutarea domnului Hyde	15
Doctorul Jekyll era foarte liniștit.....	28
Afacerea Carew.....	32
Incidentul scrisorii.....	39
Un eveniment misterios la doctorul Lanyon	46
Incidentul de la fereastră	52
Ultima noapte	55
Confesiunea doctorului Lanyon	71
Confesiunea doctorului Jekyll.....	81

Autor: Robert Louis Stevenson
Titlu original: The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde
Titlu: Dr. Jekyll & Mr. Hyde
Editor Dexon Office, București
Ediție completată și revizuită

© by Dexon Office, 2019
Toate drepturile pentru această versiune aparțin Dexon Office
Informații, comenzi ramburs
Email dexonoffice@gmail.com
www.aldopress.ro
ISBN 978-973-701-960-8

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STEVENSON, ROBERT LOUIS

Dr Jekyll & Mr. Hyde / Robert Louis Stevenson. - București :
Dexon, 2019

ISBN 978-973-701-960-8

821.111

Povestea porții

Domnul Utterson, notarul, era un om al cărui obraz întunecat nu era luminat niciodată de un surâs; rece la înfățișare, ghemuit în sine, încurcat în orice convorbire, puțin comunicativ, înalt, slab, întunecat, el avea totuși în el ceva care atrăgea simpatia. În întâlnirile prietenești, când vinul era pe gustul său, un sentiment de duioșie umană îi strălucea în ochi; acest sentiment, la drept vorbind, nu se traducea niciodată în cuvintele sale, dar apărea în expresia mulțumită care-i lumina fața după o masă bună, adesea însă și cu mai multă elocvență se manifesta în faptele sale.

Era aspru cu sine; în singurătate bea gin, o băutură amară și rea, și aceasta numai spre a contraria gustul său pentru vinurile bune, și deși iubea teatrul, de douăzeci de ani picioarele sale nu mai călcaseră într-o sală de spectacol.

Dar el era plin de îngăduință pentru ceilalți oameni; se mira adesea, și aproape cu invidie, de prisosul de vitalitate care le era necesar pentru a-și îndeplini faptele lor rele; și în fața oricărui exces, era mai mult înclinat să ajute, decât să condamne.

„Sunt pentru erezia lui Cain“, avea el ciudatul obicei de a spune, „eu las semenului meu dreptul de a se duce la dracu pe calea pe care o socotește drept cea mai bună“.

Cu o asemenea fire, i se întâmpla adesea să fie ultima legătură onorabilă a oamenilor care apucau căi greșite, și,

ce e drept, ultimul capabil să aibă o bună înrâurire asupra lor. Și niciodată, atâta timp cât ei veneau să-i facă vizite, el nu lăsa să se vadă nici cea mai mică schimbare în primirea ce le-o făcea.

Această atitudine îi era firească domnului Utterson, căci era cel mai puțin demonstrativ dintre oameni și numai bunăvoința sa universală părea să-i determine prietenii. Se pare că ar fi o dovadă de modestie să accepți ca hazardul să-ți rotunjească cercul prietenilor; acest lucru i se întâmpla notarului.

Prietenii săi erau aceia ai familiei sale sau cei pe care îi cunoștea dintotdeauna; afecțiunile sale, ca iedera, deveneau tot mai statornice pe măsură ce timpul trecea; ele nu cereau celor care le inspirau nici o atitudine specială. De aici venea, fără îndoială, legătura care îl unea cu domnul Richard Enfield, ruda sa îndepărtată, un om bine cunoscut la oraș. Mulți se întrebau, cu curiozitate, ce puteau să prețuiască unul la celălalt acești doi prieteni, ce interese comune puteau ei să aibă.

Cetățenii care-i întâlneau în plimbările lor duminicale pretindeau că nu-și spuneau nimic, că amândoi aveau aerul de a se plictisi într-un chip strașnic și că dădeau impresia de-a fi foarte ușurați dacă cineva le tulbura societatea.

Cu toate acestea, cei doi prieteni puneau mare preț pe aceste plimbări; erau pentru ei clipele cele mai plăcute ale săptămânii; pentru a se bucura în pace de ele, renunțau nu numai la distracții, dar rezistau și la tentația vreunei afaceri.

Într-una din aceste plimbări, cei doi prieteni au trecut printr-o stradă îndepărtată, a unui foarte populat cartier

al Londrei. Cu tot aspectul liniștit al străzii, ea avea în timpul săptămânii o circulație intensă.

Locuitorii erau toți oameni cu bună stare, și toți, având lăudabila tendință de a se îmbogăți, cheltuiau surplusul câștigurilor lor în înfrumusețarea exteriorului caselor lor; astfel că vitrinele prăvăliilor care se întindeau de-a lungul acestei străzi aveau un aspect foarte atrăgător: ele te făceau să te gândești la farmecul tinerelor fete. Chiar duminica, când dispăreau farmecele ei cele mai strălucite și când trăsurile nu mai treceau pe acolo, strada părea că e cuprinsă de o frumusețe vie, în comparație cu vecinătățile ei triste, întocmai ca un foc care arde într-o pădure.

Cu obloanele proaspăt vopsite, cu alăturările bine frecate, cu aerul ei de curățenie și de veselie, strada atrăgea și fermeca privirea trecătorului.

Două case după aceea care era la colțul străzii, la stânga îndreptându-se spre est, alinierea era ruptă de intrarea într-o curte; în acest loc, o clădire masivă, cu un aspect sinistru, își împingea fațada ascuțită spre stradă. Ea avea două caturi, nici o fereastră, numai o poartă la etajul de jos deasupra căreia era o frunte oarbă de zid fără culoare; totul purta pecetea unei paragini murdare ce părea să fie foarte veche.

Poarta n-avea nici sonerie și nici acel ciocan de lemn care o înlocuiește la vechile case londoneze; vopseaua era scorojită și murdărită. Vagabonzii se adăposteau în adâncitura ei și își frecău chibriturile de tăblii; copiii se jucau de-a comerțul pe treptele ei tocite; școlarii își încercau bricegele pe lemnul ei; și de aproape o generație, nimeni n-a apărut niciodată pentru a pune pe goană pe acești vizitatori indezirabili sau spre a repara pagubele făcute de ei.

Domnul Enfield și notarul erau de partea cealaltă a străzii; dar când ajunseră în dreptul porții, primul o arătă cu bastonul.

„Ai mai văzut până acum această ciudată poartă?“ întrebă el; și când tovarășul său îi răspunse afirmativ adăugă: „Ea este asociată, în mintea mea, cu o poveste foarte stranie“.

— Adevărat? spuse domnul Utterson cu o voce ușor schimbată, despre ce e vorba?

— Ei bine, iată ce s-a întâmplat, replică domnul Enfield. Într-o întunecată noapte de iarnă, reveneam spre casă, tocmai din extremitatea cealaltă a Londrei; era ora trei dimineața, drumul mă ducea prin colțurile cele mai pustii ale orașului, unde nu vedeai nimic altceva decât lumina stingheră și palidă a felinarelor.

Străbăteam străzile, una după alta, toată lumea dormea – toate străzile, una după alta, erau luminate ca pentru o procesiune și toate goale ca o biserică, în sfârșit, mă aflam în acea stare sufletească în care pândești cel mai mic zgomot și ai da o avere să întâlnești un sergent.

Deodată văzui două siluete; una a unui bărbat mergând repede spre est, cealaltă a unei fetețe de opt sau nouă ani care alerga cu toată puterea de-a lungul străzii.

Ei bine, domnule, la colțul străzii s-a produs, cum era și firesc, întâlnirea celor două ființe; și aici începe partea îngrozitoare a istoriei mele.

Căci omul trânti la pământ feteța, călcând-o foarte liniștit în picioare. Copilul căzu jos și începu să scoată țipete de groază. Asta nu face nici o impresie când o povestești, dar te asigur că era un spectacol infernal. Îmi făcea impresia că nu e om, ci o drăcească încarnare. Am

scos un strigăt de ajutor, mi-am luat picioarele la spinare și în câteva clipe pusei mâna pe individ.

Apucându-l de umeri îl adusei la colțul străzii, unde se formase un grup atras de țipetele feteței.

Cei ce se adunaseră erau rudele copilului; și imediat sosi și doctorul, pe care feteța se dusesese să-l trezească în toiul nopții.

După părerea medicului, feteța nu avea nimic, ea țipa de spaimă; s-ar putea crede că povestea se termină în acest punct. Însă s-a produs un fapt ciudat. Resimțisem pentru prizonierul meu, de la prima vedere, o ură teribilă. Dar atitudinea doctorului mă surprinse. Era tipul clasic al medicului, fără nimic particular ca vârstă sau aparență, cu un accent din Edinborough foarte marcat, cu un aer tot așa de puțin impresionabil ca un cimpoi. Ei bine, domnule, era ca noi toți; de fiecare dată când arunca o privire asupra prizonierului meu, vedeam bine că doctorul se îngălbenea și că murea de dorința de a-l strânge de gât. Știam ce se petrecea în spiritul său, după cum sunt sigur că și el știa tot ce se întâmpla în sinea mea. Nu putea fi vorba să comitem o crimă, de aceea făcuserăm tot ceea ce ni se păruse mai bun. Am spus brutei că ne era ușor să facem atâta zgomot în jurul faptei sale, încât numele său să devină un obiect de indignare de la un capăt la altul al Londrei, și că nu ne vom da înapoi de la a face acest lucru.

Vom lua în grija noastră de a-l face să piardă totul, prietenii și reputație.

În același timp, în care ne pregăteam să-l întoarcem în frigare, depuneam eforturi supraomenești ca să îndepărtăm femeile care se pregăteau să-l despoaie de viu, căci erau toate peste măsură de înfuriate. N-am văzut nici-

odată în viața mea o adunătură de fețe mai pline de ură; și individul era în mijlocul grupului înfuriat, păstrând un zâmbet rece, sinistru și arborând un zâmbet batjocoritor — era înspăimântat, asta se vedea — el își stăpânea neliniștea cu atâta putere, încât ai fi crezut, domnule, că era Satana în persoană.

„Dacă vrei să faci atâta război pentru acest accident, spuse el, eu n-am puterea să vă opresc. Nu există om pe lume care să nu dorească să evite scandalul. Spuneți-mi care este prețul tăcerii voastre“.

Ei bine, i-am smuls o sută de lire sterline pentru familia copilului; era limpede că i-ar fi plăcut să se poată sustrage pretențiilor noastre, dar era în noi toți ceva care nu prevestea nimic bun pentru el și, în cele din urmă, a cedat.

Trebuia însă să-și procure banii; unde credeți că ne-am dus? Chiar în acest loc, în fața acestei porți, scoase o cheie din buzunarul său, intră și reveni după câteva clipe cu zece lire de aur și cu un cec asupra băncii Coutts, plătitibil la purtător și semnat cu un nume pe care nu pot să ți-l spun, deși constituie unul din punctele interesante ale întâmplării; era un nume bine cunoscut, pe care adesea l-ai văzut imprimat. Suma era mare, însă semnătura ar fi putut acoperi și o sumă cu mult mai mare, dacă ar fi fost autentică. Mi-am luat libertatea să-i declar individului că toată afacerea mi se părea necurată, că în viața de toate zilele un om nu intră la orele patru dimineața într-o casă, pentru a reveni cu un cec a cărui valoare se urca la aproape o sută de lire.

Dar omul avea un aer foarte liniștit și își păstrase ironia în surâs. „Fiți liniștit, ne spuse el, voi rămâne cu domniile voastre până la ora când banca își deschide ghișeele și voi

încasa chiar eu cecul“. Plecarăm așadar cu toții, doctorul, tatăl copilului, omul meu și cu mine și petrecurăm restul nopții în apartamentul meu; dimineața, după dejun, ne-am dus în grup la bancă. Am prezentat cecul, spunând funcționarului de la ghișeu că aveam toate motivele să cred că era la mijloc un fals. Spre surpriza mea, cecul era autentic și valoarea lui fu imediat acoperită.

— Drace, exclamă domnul Utterson.

— Văd că ești de părerea mea, spuse domnul Enfield. Da, este o poveste tristă, căci omul meu era unul din acei indivizi cu care nimeni nu vrea să aibă de-a face, o ființă posedată de demon; în timp ce semnatarul cecului este cineva care face parte din cea mai bună societate londoneză, un om celebru și, ceea ce e mai surprinzător, unul dintre oamenii cunoscuți în Anglia pentru faptele sale de bine. Mi-am spus atunci că cecul și banii, individul îi obținuse printr-un șantaj de a cărui natură nu-mi puteam da seama. De aceea casa aceasta, cu faimoasa poartă pe care o vezi, o numesc poarta șantajului. Totuși, ipoteza mea este departe de a explica lucrurile; și după aceste ultime cuvinte, domnul Enfield se adânci într-o profundă reverie.

El fu trezit de domnul Utterson care îl întrebă cu bruschețe:

— Și nu știi dacă semnatarul cecului locuiește aici?

— Nu e deloc probabil, nu-i așa? replică domnul Enfield. Am notat, de altfel, adresa lui, locuiește într-un parc oarecare.

— Și nu te-ai interesat niciodată de casa asta cu poarta misterioasă? întrebă domnul Utterson.

— Nu, domnule, am găsit că această chestiune este prea delicată. Am întotdeauna scrupule înainte de a pune

întrebări; acest lucru pare prea asemănător cu ceea ce se va întâmpla în ziua judecății de apoi, zi a întrebărilor. Ridici o chestiune și este ca și cum ai mișca o piatră din loc. Tu ești așezat liniștit în vârful unei coline, piatra o ia la vale, și în drumul ei trezește din nemișcare alte pietre; și se poate întâmpla ca un bătrân simpatic (ultimul la care să te fi gândit) să primească una în cap, în timp ce se plimbă în grădina sa și familiei sale să nu-i mai rămână altceva de făcut decât să-și schimbe numele. Nu, domnule, în viața mea există o regulă bine stabilită: cu cât un caz mi se pare mai straniu, cu atât mai puține întrebări pun.

— Este o regulă foarte înțeleaptă, spuse notarul.

— Am observat multă vreme locul acesta, continuă domnul Enfield. Clădirea nu prea seamănă a casă de locuit. Nu există altă poartă, și nimeni nu intră și nu iese prin ea, în afară de personajul în chestiune, care-și face din când în când apariția. Clădirea are numai la primul etaj trei ferestre care dau în curte, iar la parter nu există niciuna; ferestrele sunt întotdeauna închise, dar geamurile sunt curate. Există și un coș din care de obicei iese fum; deci cineva trebuie să locuiască aici. Și totuși lucrul nu pare sigur, construcțiile din curte sunt atât de înghesuite una într-alta, încât de greu de spus unde începe una și unde se termină alta.

Cei doi prieteni merseră câțva timp în tăcere, apoi:

— Enfield, spuse domnul Utterson, ai avut o purtare plină de înțelepciune în această afacere.

— Da, asta cred și eu, replică Enfield.

— Dar cu toate astea, reluă notarul, este o chestiune pe care aș vrea să ți-o pun: care-i numele omului care a brutalizat copilul.

— Ei bine, spuse domnul Enfield, nu văd ce rău s-ar putea ivi dacă ți-aș răspunde. Individul se numea Hyde.

— Hm, exclamă domnul Utterson, ce fel de om este acesta?

— Nu e ușor de descris tipul. Este ceva anormal în el; ceva neplăcut, ceva cu adevărat hidos. N-am încercat niciodată, pentru nimeni, o asemenea scârbă, și totuși n-aș putea spune pentru ce. Individul trebuie să aibă o diformitate oarecare, dar n-aș putea spune în ce constă ea. Impresia de diform, de monstruos am avut-o în clipa în care am văzut umbra individului proiectată pe ziduri. Este un om cu un aspect ciudat, dar n-aș putea să-ți spun în ce constă anomalia sa. Nu, domnule, nu pot, mi-e imposibil să ți-l descriu. Și crede-mă că nu este un defect al memoriei, căci și acum îl am în fața ochilor.

Domnul Utterson merse din nou câțva timp în tăcere, pradă unor gânduri întunecate.

— Ești sigur, dragă prietene, că s-a servit de o cheie? întrebă în cele din urmă el.

— Dragă domnule... începui Enfield, surprins peste măsură de vorbele notarului.

— Da, știu, spuse domnul Utterson, știu că acest lucru poate să ți se pară straniu. Fapt este că nu-ți cer numele semnatarului cecului, căci îl cunosc. Vezi, dragă Richard, întâmplarea ce mi-ai povestit mi-a lămurit unele lucruri. Dacă există vreun punct în istorisirea dumitale în care n-ai fost prea exact, ai face bine s-o rectifici.

— Găsesc că ar fi trebuit să mă avertizezi de acest lucru, replică celălalt, cu o nuanță de indispoziție. Eu am fost în tot timpul povestirii de o exactitate pe care ai putea-o califica drept pedanterie. Individul avea o cheie,

mai mult, o are mereu asupra sa. L-am văzut servindu-se de ea, nu mai departe de acum opt zile.

Domnul Utterson suspină greu, dar nu spuse nici un cuvânt; și domnul Enfield reluă după câteva clipe:

— Iată o nouă lecție care ar trebui să mă învețe să-mi țin gura. Mi-e rușine de pălăvrăgeala mea. Să hotărâm, dragă prietene, dacă vrei, ca niciodată să nu mai pomenim nimic de această afacere.

— Consimt din toată inima, spuse notarul. Dă mâna, dragă Richard, ne-am înțeles.

Cei doi prieteni își continuară apoi plimbarea fără să-și mai spună nimic, cu aerul unor oameni legați prea intim pentru a-și ascunde unul altuia plictiseala lor iremediabilă.

În căutarea domnului Hyde

În aceeași seară, domnul Utterson ajunsese, într-o proastă dispoziție, la locuința sa de celibatar. Se așeză la masă fără nici o plăcere. El avea obiceiul, duminica, după cină, să se așeze la gura sobei cu o carte oarecare, pe care o citea la o măsuță de lângă el, și să citească până când orologiul bisericii din apropiere suna orele două; atunci se culca cu gravitate, cu conștiința liniștită. În seara aceea însă, imediat ce masa fu servită, luă o lumânare și se duse în biroul său. Acolo deschise o casetă, scoase din sertarul ei cel mai tainic un dosar, pe care era scris „Testamentul doctorului Jekyll“ și, cu fruntea îngândurată, se așeză să-i studieze conținutul. Testamentul era olograf: căci domnul Utterson, cu toate că acceptase să-l primească în depozit, nu voise cu nici un chip să contribuie la redactarea lui.

Se spunea în testament că în cazul morții doctorului Jekyll, doctor în medicină, doctor în drept, membru al Societății regale de medicină, toate bunurile sale trebuie să revină „prietenului și binefăcătorului său Edward Hyde“. De asemenea, se prevedea că în cazul în care „doctorul Jekyll va dispărea, sau după o absență inexplicabilă de mai mult de trei luni“, același Edward Hyde va intra fără nici o întârziere în posesia întregii averi care a aparținut zisului Henry Jekyll, liberă de orice sarcini și obligațiuni, în afară de plata câtorva sume foarte puțin importante ce urma să se facă către servitorii doctorului. Acest document fusese